

EURÓPAI GAZDASÁGI TÉRSÉG
EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG HATÁROZATA

305/04/COL

(2004. december 1.)

a 16. fejezet módosítása útján az állami támogatás területére vonatkozó eljárási és anyagi szabályoknak a negyvennyolcadik alkalommal történő módosításáról „Támogatás a nehézségekkel küzdő vállalkozások megmentésére és szerkezetátalakítására és javaslat a megfelelő intézkedések megtételére”

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra⁽¹⁾ és különösen annak 61–63. cikkére és 26. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EFTA-államok között létrejött, a Felügyeleti Hatóság és a Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra⁽²⁾ és különösen annak 24. cikkére, 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, 3. jegyzőkönyve I. részének 1. cikkére és 3. jegyzőkönyve II. részének 18. és 19. cikkére⁽³⁾,

mivel a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 24. cikke értelmében az EFTA Felügyeleti Hatóság hatályba lépteti az EGT-megállapodás állami támogatásra vonatkozó rendelkezéseit,

mivel a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében az EFTA Felügyeleti Hatóság – amennyiben a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás kifejezetten így rendelkezik, vagy ha az EFTA Felügyeleti Hatóság ezt szükségesnek ítéli meg – közleményeket vagy iránymutatásokat bocsát ki azokkal az ügyekkel kapcsolatban, amelyekkel az EGT-megállapodás foglalkozik,

emlékeztetve az EFTA Felügyeleti Hatóság által 1994. január 19-én elfogadott, állami támogatással kapcsolatos eljárási és anyagi szabályokra⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ A továbbiakban: az EGT-megállapodás.

⁽²⁾ A továbbiakban: a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás.

⁽³⁾ Az EFTA-államok által 2001. december 10-én módosított, a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve. Ezek a módosítások beépítették a 3. jegyzőkönyvbe „az EK-Szerződés [korábbi] 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendeletet”, majd 2003. augusztus 28-án léptek hatályba.

⁽⁴⁾ Az EFTA Felügyeleti Hatóság által 1994. január 19-én elfogadott és közzétett, az EGT-megállapodás 61. és 62. cikkének alkalmazására és értelmezésére, valamint a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyvének 1. cikkére vonatkozó iránymutatások (HL L 231., 1994.9.3.), a legutóbb a 2004. július 14-i 195/04/COL hatósági határozattal módosított 32. számú EGT-kiegészítés (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A továbbiakban: az állami támogatásokra vonatkozó iránymutatás.

mivel 2004. október 1-jén az Európai Bizottság közzétett egy új közleményt a nehézségekkel küzdő vállalkozások megmentésére és szerkezetátalakítására nyújtott állami támogatásokra vonatkozó közösségi iránymutatásokról és egy javaslatot a megfelelő intézkedések megtételére az EK-Szerződés 88. cikkének (1) bekezdése alapján⁽¹⁾,

mivel ez a közlemény érinti az Európai Gazdasági Térséget is,

mivel az EGT állami támogatásokra vonatkozó szabályainak egységes alkalmazását az egész Európai Gazdasági Térségben biztosítani kell,

mivel az EGT-megállapodás XV. melléklete végén lévő „ÁLTALÁNOS” címszó alatti II. pont szerint az EFTA Felügyeleti Hatóságnak az Európai Bizottsággal folytatott konzultációt követően az Európai Bizottság által elfogadottakkal összhangban lévő jogi aktusokat kell elfogadnia,

az Európai Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

emlékeztetve arra, hogy az EFTA Felügyeleti Hatóság 2004. február 3-án e tárgyban egy többoldalú értekezlet keretében konzultációt folytatott az EFTA-államokkal,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. Az állami támogatásra vonatkozó iránymutatások 16. fejezete úgy módosul, hogy a jelenlegi 16. fejezet helyébe e határozat mellékletének szövege lép. A Felügyeleti Hatóság javasolja az e határozat mellékletében megfogalmazott megfelelő intézkedések meghozatalát.
2. Az EFTA-államokat levélben kell tájékoztatni, amely tartalmazza e határozat és mellékletének másolatát. Az EFTA-államokat felkéri, hogy az említett levél kézhezvételétől számított egy hónapon belül jelezzék egyetértésüket a megfelelő intézkedéseket illetően. Az EFTA-államoknak legkésőbb 2005. június 1-jéig meg kell felelniük az új iránymutatásoknak.
3. Az Európai Bizottságot – az EGT-megállapodás 27. jegyzőkönyve d) pontjának megfelelően – e határozat és annak melléklete másolatának megküldésével tájékoztatni kell.
4. A határozatot és annak mellékletét az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* EGT-re vonatkozó részében és annak EGT-kiegészítésében kell közzétenni.
5. Amennyiben az EFTA-államok elfogadják a megfelelő intézkedésekre tett javaslatot, összefoglaló közleményt kell közzétenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* EGT-re vonatkozó részében és annak EGT-kiegészítésében.
6. A határozat angol nyelvű változata tekintendő hitelesnek.
7. Ennek a határozatnak Norvégia, Izland és Liechtenstein a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2004. december 1-jén.

az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Hannes HAFSTEIN
elnök

Einar M. BULL
testületi tag

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye a nehézségekkel küzdő vállalkozások megmentését és szerkezetátalakítását célzó állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatásokról (HL C 244., 2004.10.1., 2. o.).

MELLÉKLET

„16. TÁMOGATÁS A NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐ VÁLLALKOZÁSOK MEGMENTÉSÉRE ÉS SZERKEZET-ÁTALAKÍTÁSÁRA ⁽¹⁾”

16.1. Bevezetés

- (1) Az EFTA Felügyeleti Hatóság (a továbbiakban: a Hatóság) 1994-ben fogadta el a nehézségekkel küzdő vállalkozások megmentésére és szerkezetátalakítására nyújtott állami támogatásra vonatkozó eredeti iránymutatásokat ⁽²⁾. Az iránymutatások új változatát 1999-ben fogadták el ⁽³⁾.
- (2) A Hatóság az iránymutatás jelenlegi változatával – amelynek szövege a korábbi változatokra épül – olyan módosításokat és magyarázatokat kíván bevezetni ⁽⁴⁾, amelyek több tényező miatt váltak szükségessé.
- (3) A gazdaságtalanul működő vállalkozások megszűnése hozzátartozik a piac működéséhez. Nem válhat bevett normává, hogy egy nehézségekkel küzdő vállalatot az állam mentsen meg. A vállalatok megmentésére és a szerkezetátalakítási intézkedésekre nyújtott támogatások a múltban néhány rendkívül ellentmondásos esethez vezettek az állami támogatások terén, és a versenyt leginkább torzító állami támogatások körébe tartoznak. Ennélfogva az állami támogatások EGT-megállapodásban megfogalmazott tilalmára vonatkozó általános alapelvek továbbra is érvényben kell maradnia, és korlátozni kell az e szabálytól való eltérést.
- (4) Az »egyszer és mindenkorra« alapelv további megerősítése szükséges annak elkerülése érdekében, hogy a vállalkozások mesterséges életben tartásához többször is igénybe vegyék a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokat.
- (5) Az 1999-es iránymutatás különbséget tett a megmentési célú és a szerkezetátalakítási támogatás között; ennek értelmében a megmentési célú támogatást olyan átmeneti támogatásként határozták meg, amelynek célja a nehézségekkel küzdő vállalkozás életben tartása a szerkezetátalakítási és/vagy felszámolási terv kidolgozásához szükséges idő alatt. Elvileg ebben az időszakban nem hozhattak állam által finanszírozott szerkezetátalakítási intézkedéseket. Nehézségeket okozott azonban a megmentés és a szerkezetátalakítás ilyen szigorú megkülönböztetése. A nehézségekkel küzdő vállalkozások már a megmentési szakaszban rákényszerülhetnek bizonyos sürgős szerkezetátalakítási intézkedésekre, hogy megállítsák vagy mérsékeljék pénzügyi helyzetük romlását. Ezért ezek az iránymutatások kibővítik a »mentési célú támogatás« fogalmát, és lehetővé teszik, hogy a kedvezményezett olyan sürgős – akár strukturális jellegű – intézkedéseket is bevezethessen, mint egy fióktelep azonnali bezárása vagy a veszteséges tevékenységek felhagyásának egyéb formái. Figyelembe véve az ilyen támogatások sürgős jellegét, az EFTA-államoknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a jóváhagyás megszerzése céljából az egyszerűsített eljárás mellett döntsenek.
- (6) Ami a szerkezetátalakítási támogatásokat illeti, az 1994-es iránymutatásokból kiindulva az 1999-es iránymutatások továbbra is jelentős szerkezetátalakítási hozzájárulást követelnek meg a kedvezményezettől. A jelenlegi változatban érdemes egyértelműbben megerősíteni azt az elvet, hogy a vállalatoknak ténylegesen és támogatások igénybevétele nélkül kell hozzájárulniuk a szerkezetátalakításhoz. A kedvezményezett hozzájárulásának célja kettős: egyrészt bebizonyítja, hogy a piacok (tulajdonosok, hitelezők) hisznek abban, hogy belátható időn belül újra életképesé válik az adott vállalat. Másrészt biztosítja, hogy a szerkezetátalakítási támogatás az életképesség helyreállításához szükséges minimumra korlátozódjon, egyúttal határt szabva a verseny torzulásának. E tekintetben a Hatóság kompenzációs intézkedéseket is előír a versenytársakra gyakorolt hatás minimalizálása érdekében.
- (7) A nehézségekkel küzdő vállalkozásoknak nyújtott megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatások csak bizonyos feltételek teljesülése mellett tekinthetők jogosnak. Indokolhatják például szociálpolitikai vagy regionális politikai megfontolások, továbbá az, hogy bizonyos esetekben figyelembe kell venni a kis- és középvállalkozások (KKV-k) hasznos gazdasági szerepét, illetve hogy kivételes esetekben kívánatos fenntartani a versenypiaci szerkezetet annak elkerülése érdekében, hogy a vállalkozások megszűnése következtében monopólium vagy erős oligopolisztikus helyzet alakuljon ki az adott piacon. Másrészt viszont nem indokolt egy vállalkozás mesterséges életben tartása egy hosszú távon strukturális többletkapacitással rendelkező ágazatban, illetve akkor, ha az adott vállalat csak ismételt állami beavatkozások segítségével képes a túlélésre.

⁽¹⁾ Ez a fejezet megfelel a nehézségekkel küzdő vállalkozások megmentésére és szerkezetátalakítására nyújtott állami támogatásra vonatkozó közösségi iránymutatásoknak (HL C 244., 2004.10.1., 1. o.)

⁽²⁾ Elfogadva 1994. január 19-én, közzétéve: HL L 231., 1994.9.3. és annak 32. számú EGT-kiegészítése ugyanazon a napon.

⁽³⁾ Elfogadva 1999. december 16-án, közzétéve: HL L 274. 2000.10.26. és annak 58. számú EGT-kiegészítése ugyanazon a napon.

⁽⁴⁾ A megfelelő bizottsági közleményben a Bizottság kijelentette, hogy 2001. március 23–24-i stockholmi és a 2002. március 15–16-i barcelonai Európa Tanács Tanács következtetési fényében indokoltnak tűnik alaposabban megvizsgálni azokat a torzulásokat, amelyek arra vezethetők vissza, hogy engedélyezték a megmentési célú és a szerkezetátalakítási intézkedésekre nyújtandó támogatásokat; az Európai Tanács említett ülésein ugyanis felszólították a tagállamokat, hogy folytassák a GDP arányában nyújtott állami támogatások csökkentését, ezzel egyidejűleg pedig csoportosítsák át azokat a közös érdekű horizontálisabb célkitűzések finanszírozására, ideértve a kohéziós célkitűzéseket is. Ez összhangban van a 2000. március 23–24-i lisszaboni Európai Tanács következtetéseivel is, amely az európai gazdaság versenyképességének növelését tűzte ki célul.

16.2. Meghatározások és az iránymutatások hatálya, valamint kapcsolódások az állami támogatásokra vonatkozó egyéb szövegekhez

16.2.1. A »nehézségekkel küzdő vállalkozás« jelentése

- (8) Nem létezik EGT-meghatározás arra, hogy mit takar a „nehézségekkel küzdő vállalkozás” fogalma. Ezen iránymutatások alkalmazásában a Hatóság általában akkor tekint egy vállalatot nehézségekkel küzdő vállalkozásnak, ha az képtelen – akár saját forrásaiból, akár a tulajdonosaitól/résztvényeseitől vagy hitelezőitől megszerezhető pénzeszközök segítségével – megfékezni azokat a veszteségeket, amelyek (az állami hatóságok külső beavatkozása nélkül) rövid vagy középtávon majdnem biztosan az üzleti tevékenység feladására kényszerítenék a vállalkozást.
- (9) Ezen iránymutatások alkalmazásában egy vállalat – elvben, méretétől függetlenül – különösen a következő körülmények esetén tekinthető nehézségekkel küzdő vállalkozásnak:
- korlátozott felelősségű társaság⁽⁵⁾ akkor, ha jegyzett tőkéjének több mint felét elveszítette⁽⁶⁾, és e tőkének több mint negyedét a legutóbbi 12 hónap alatt veszítette el;
 - az a társaság, ahol legalább néhány tag korlátlan felelősséggel tartozik a társaság adósságaiért⁽⁷⁾, és a társaság a könyveiben szereplő tőkéjének több mint felét elveszítette, és e tőkének több mint negyedét a legutóbbi 12 hónap alatt veszítette el;
 - az érintett társaság típusától függetlenül akkor, ha a belföldi jogszabályok alapján megfelel a kollektív fizetésképtelenségi eljárás megindítására előírt feltételeknek.
- (10) Egy vállalat még akkor is nehézségekkel küzdő vállalkozásnak tekinthető, ha nem áll fenn a 9. pontban ismertetett körülmények egyike sem, de megfigyelhetők a nehézségekkel küzdő vállalkozásokra általában jellemző jelek, különösen a növekvő veszteségek, a csökkenő forgalom, a növekvő raktárkészlet, a többletkapacitás, a hanyatló pénzforgalom, a halmozódó adósságok, a növekvő kamatterhek és a zuhanó vagy éppen nulla nettó eszközérték. Kritikus esetekben a vállalkozás esetleg már fizetésképtelenné vált, illetve a belföldi jogszabályok szerint kollektív fizetésképtelenségi eljárás alá vonták. Az utóbbi esetben ezeket az iránymutatásokat kell alkalmazni azokra az ilyen eljárással összefüggésben nyújtott támogatásokra, amelyek az üzleti tevékenység folytatását eredményezték. Mindenesetre egy nehézségekkel küzdő vállalkozás csak akkor jogosult támogatásra, ha bizonyíthatóan képtelen saját forrásaiból vagy a tulajdonosoktól/résztvényesektől illetve piaci forrásokból szerzett pénzeszközök segítségével talpra állni.
- (11) Ezen iránymutatások alkalmazásában egy újonnan alapított vállalkozás nem jogosult megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra, még akkor sem, ha induló pénzügyi helyzete bizonytalan. Ez az eset áll fenn például akkor, ha egy új vállalkozás egy korábbi vállalkozás felszámolásával jön létre, vagy egyszerűen csak átveszi egy ilyen vállalkozás vagyonát. Egy vállalkozást általában az adott tevékenységi körben való működés megkezdésétől számított első három évben tekintenek újonnan alapítottnak. Csak ezen időszak után válik jogosulttá a megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra, feltéve hogy:
- ezen iránymutatások értelmében nehézségekkel küzdő vállalkozásnak minősül; és
 - nem része egy nagyobb vállalatcsoportnak⁽⁸⁾, kivéve, ha teljesülnek a 12. pontban meghatározott feltételek.
- (12) Egy nagyobb vállalatcsoportba tartozó, vagy ilyen vállalatcsoport által átvett vállalkozás általában nem jogosult megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra, kivéve ha bizonyítható, hogy a vállalkozás belső nehézségekkel küzd, és e nehézségek nem a vállalatcsoporton belüli önkényes költségelosztásra vezethetők vissza, továbbá hogy az említett nehézségek túlságosan súlyosak ahhoz, hogy a csoport önerőből megoldja azokat. Amennyiben egy nehézségekkel küzdő vállalkozás leányvállalatot hoz létre, a leányvállalat – az öt ellenőrző, nehézségekkel küzdő vállalkozással együtt – vállalatcsoportnak minősül, és így az ebben a pontban meghatározott feltételek szerint juthat támogatáshoz.

⁽⁵⁾ Ez különösen a legutóbb a 2003/51/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 178., 2003.7.17., 16. o.) módosított 78/660/EGK tanácsi irányelv (HL L 222., 1978.8.14., 11. o.) 1. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében említett vállalat típusokra vonatkozik; az említett irányelvet a 176/2003 EGT-vegyesbizottsági határozattal (HL L 88., 2004.3.25., 53. o. és a 15. számú EGT-kiegészítés, 2004.3.25., 14. o.) építették be az EGT-megállapodás XXII. mellékletének 4. pontjába.

⁽⁶⁾ A legutóbb a 2003-as csatlakozási okmánnyal módosított 77/91/EGK tanácsi irányelv (HL L 26., 1977.1.31., 1. o.) rendelkezéseinek mintájára. Az EGT bővítéséről szóló megállapodás építette be az EGT-megállapodás XXII. mellékletének 2. pontjába.

⁽⁷⁾ Ez különösen a legutóbb a 2003/51/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 178., 2003.7.17., 16. o.) módosított 78/660/EGK tanácsi irányelv (HL L 222., 1978.8.14., 11. o.) 1. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében említett vállalat típusokra vonatkozik; az említett irányelvet a 176/2003 EGT-vegyesbizottsági határozattal (HL L 88., 2004.3.25., 53. o. és a 15. számú EGT-kiegészítés, 2004.3.25., 14. o.) építették be az EGT-megállapodás XXII. mellékletének 4. pontjába.

⁽⁸⁾ Annak eldöntéséhez, hogy egy vállalat független, vagy egy vállalatcsoport részét képezi-e, a 363/2004/EK rendelettel (HL L 63., 2004.2.28., 20. o.) módosított 68/2001/EK bizottsági rendelet (HL L 10., 2001.1.13., 20. o.) I. mellékletében megfogalmazott feltételeket kell figyelembe venni; ezt a 131/2004 EGT-vegyesbizottsági határozattal építették be az EGT-megállapodás XV. mellékletének 1. d) pontjába.

16.2.2. A »mentési célú és szerkezetátalakítási« támogatás meghatározása

- (13) A mentési célú támogatásra és a szerkezetátalakítási támogatásra ugyanazok az iránymutatások vonatkoznak, mivel az állami hatóságok mindkét esetben egy nehézségekkel küzdő vállalkozással állnak szemben, és a vállalat mentése és a szerkezetátalakítás gyakran egyetlen intézkedés két részét képezik, még akkor is, ha azok különböző eljárásokat vonnak maguk után.
- (14) A mentési célú támogatás természeténél fogva átmeneti és visszavonható támogatás. Elsődleges célja, hogy lehetővé tegye egy nehézségekkel szembesülő vállalkozás felszínén maradását a szerkezetátalakítási vagy felszámolási terv kidolgozásához szükséges ideig. Az általános alapelv szerint a mentési célú támogatás átmenetileg lehetővé teszi a pénzügyi helyzetének számottevő romlásával – ami súlyos likviditási válság vagy technikai fizetéseképtelenség formájában jelenik meg – szembesülő vállalat támogatását. Az ilyen átmeneti támogatás elegendő időt biztosíthat a nehézségeket előidéző körülmények elemzésére és e nehézségek megoldására irányuló tervek kidolgozására. Mindemellett a mentési célú támogatást a szükséges minimumra kell korlátozni. Más szóval, a mentési célú támogatás rövid, hat hónapról nem hosszabb haladékot biztosít a nehézségekkel küzdő vállalkozás számára. A támogatás csak visszavonható likviditási támogatás lehet hitelgaranciák vagy hitelek formájában, olyan kamatozással, ami legalábbis összemérhető az életképes vállalkozásoknak nyújtott hitelek kamatlábával, és különösen a Hatóság által elfogadott referencia-kamatlábakkal. Az azonnali cselekvést nem igénylő strukturális intézkedések, mint például az állam visszavonhatatlan és automatikus részesedése a vállalkozás szavatoló tőkéjében, nem finanszírozhatók a mentési célú támogatáson keresztül.
- (15) Amint elkészül a szerkezetátalakítási vagy felszámolási terv, amelyre a támogatást igényelték, és megkezdődik annak megvalósítása, minden további támogatás szerkezetátalakítási támogatásnak minősül. A további veszteségek elkerülése érdekében azonnal bevezetendő intézkedések, ideértve a strukturális intézkedéseket is (például azonnali kivonulás a veszteséges ágazatból), a 16.3.1. pontban az egyedi támogatások, illetve a 16.4.3. pontban a támogatási rendszer tekintetében említett feltételekre is figyelemmel a mentési célú támogatás igénybevételével valószínűsíthető meg. A 16.3.1.2. szakaszban meghatározott egyszerűsített eljárás alkalmazásának kivételével az EFTA-állam köteles bizonyítani, hogy a strukturális intézkedéseket azonnali hatállyal be kell vezetni. A mentési célú támogatás általában nem ítéhető oda pénzügyi szerkezetátalakításra.
- (16) Másrészt a szerkezetátalakításnak egy megvalósítható, következetes és nagy horderejű terven kell alapulnia, amelynek célja, hogy helyreállítsa a vállalkozás életképességét. A szerkezetátalakítás általában a következő összetevők közül egyet vagy többet foglal magában: a vállalkozás tevékenységének hatékonyabb alapokra helyezése átszervezés vagy egyszerűsítés útján, ami általában a veszteséges tevékenységek megszüntetésével, a már meglévő és újból versenyképessé tehető tevékenységek átalakításával és adott esetben új és életképes tevékenységek irányába történő diverzifikálással jár. A gazdasági tevékenység szerkezetátalakítását általában pénzügyi szerkezetátalakításnak (tőkeinjekciók, adósságsökkentés) kell kísérnie. Ezen iránymutatások keretében azonban a szerkezetátalakítási intézkedések nem korlátozódhatnak csupán a múltbeli veszteségek jóvátételét célzó pénzügyi támogatásra, anélkül hogy megpróbálnák megoldani a veszteségek okai mögött húzódó problémákat.

16.2.3. Alkalmazási kör

- (17) Az érintett ágazat nehézségekkel küzdő vállalkozásaira vonatkozó szabályok sérelme nélkül⁽⁹⁾ ezen iránymutatások az EGT-megállapodás 62. cikkével összhangban az EGT-megállapodás hatálya és a Hatóság ellenőrzése alá tartozó összes ágazat vállalkozásaira alkalmazandók.

16.2.4. Összeegyeztethetőség a közös piaccal

- (18) Az EGT-megállapodás 61. cikkének (2) és (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy a 61. cikk (1) bekezdésének hatálya alá eső támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekintsek. A 61. cikk (2) bekezdésében előírt támogatásokon kívül – különösen a természeti katasztrófák vagy rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatáson kívül, amit itt nem szabályoznak – a nehézségekkel küzdő vállalkozások tekintetében kizárólag a 61. cikk (3) bekezdésének c) pontja alapján nyújtott támogatások tekinthetők összeegyeztethetőnek a közös piac működésével. Az említett rendelkezés szerint a Hatóság jogosult engedélyezni »az egyes gazdasági tevékenységek [...] fejlődését előmozdító támogatást, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben«. Ez az eset érvényes különösen akkor, ha a támogatást a piac működéseképtelensége által okozott egyenlőtlenségek kiigazítása, illetve a gazdasági és társadalmi kohézió biztosítása céljából veszik igénybe.
- (19) Egy nehézségekkel küzdő vállalkozás – mivel pusztán létezése van veszélyben – nem tekinthető megfelelő eszköznek egyéb közérdekű politikai célkitűzések támogatására mindaddig, amíg a vállalkozás életképessége nem biztosított. Következésképpen a Hatóság úgy ítéli meg, hogy a nehézségekkel küzdő vállalkozásoknak nyújtott támogatás csak akkor járulhat hozzá a gazdasági tevékenység fejlesztéséhez – anélkül hogy az EGT érdekeivel ellentétes mértékben hátrányosan érintené a kereskedelmet –, ha teljesülnek az ezekben az iránymutatásokban rögzített feltételek. Amennyiben a mentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásban részesítendő vállalkozások támogatható térségekben találhatók, a Hatóság az 54–55. pontban előírtak szerint figyelembe veszi az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének a) és c) pontjában említett regionális szempontokat.
- (20) A Hatóságnak különös figyelmet kell fordítania annak megakadályozására, hogy ezeket az iránymutatásokat a meglévő keretrendszerekben és iránymutatásokban meghatározott alapelvek kijátszására használják fel.
- (21) A mentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatás elbírálását nem befolyásolhatják a támogatott vállalkozás tulajdonosi szerkezetében bekövetkezett változások.

⁽⁹⁾ Ilyen jellegű különleges szabályok a légi közlekedési ágazatban alkalmazandók. Lásd ezen iránymutatás 30. fejezetét.

16.2.5. Korábbi jogellenes támogatások kedvezményezettjei

- (22) Amennyiben egy nehézségekkel küzdő vállalkozásnak korábban olyan jogellenes támogatást nyújtottak, amelyre vonatkozóan a Hatóság elutasító határozatot fogadott el, és a támogatás visszatérítésére szólította fel a vállalkozást, amely nem térítette vissza az adott összeget az EFTA-államok között létrejött, a Felügyeleti Hatóság és a Bíróság létrehozásáról szóló megállapodás (a továbbiakban: a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás)⁽¹⁰⁾ 3. jegyzőkönyve II. részének 14. cikke szerint, akkor az ennek a vállalkozásnak nyújtandó bármely megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatás elbírálásakor figyelembe kell venni egyrészt a régi és az új támogatás kumulatív hatását, másrészt pedig azt a tényt, hogy a korábbi támogatást nem fizették vissza⁽¹¹⁾.

16.3. A Hatóságnak külön bejelentett megmentési célú és/vagy szerkezetátalakítási támogatás engedélyezésének általános feltételei

- (23) Ez a fejezet kizárólag a Hatóságnak külön bejelentett támogatási intézkedésekkel foglalkozik. Bizonyos feltételek teljesülése esetén a Hatóság engedélyezheti a megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatási rendszereket: ezeket a feltételeket a 16.4. pont rögzíti.

16.3.1. Megmentési célú támogatás

16.3.1.1. Feltételek

- (24) A Hatóság jóváhagyásához a 14. pontban meghatározott megmentési célú támogatásnak a következő feltételeknek kell megfelelnie:

- a) hitelgaranciák vagy hitelek formájában nyújtott likviditási támogatásból kell állnia⁽¹²⁾; a hitelt mindkét esetben olyan kamatozással kell nyújtani, ami legalábbis összemérhető az életképes vállalkozásoknak nyújtott hitelek kamatlábával, és különösen a Hatóság által elfogadott referencia-kamatlábakkal; a vállalkozásnak folyósított első részlettel számított hat hónapon belül a hitelt vissza kell fizetni, illetve a garanciának le kell járnia ezen időszak alatt;
- b) kizárólag komoly szociális nehézségek indokolhatják, és nem gyakorolhat túlzottan hátrányos mellékhatást az EGT-megállapodás többi Szerződő Felére;
- c) bejelentésekor csatolni kell hozzá az érintett EFTA-állam kötelezettségvállalását, hogy legkésőbb hat hónappal a megmentési célú támogatási intézkedés jóváhagyását követően tájékoztassa a Hatóságot a szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervről, illetve bizonyítékot nyújtson be a hitel teljes visszafizetéséről és/vagy a garancia megszüntetéséről; a be nem jelentett támogatás esetén az EFTA-állam legkésőbb hat hónappal a megmentési célú támogatási intézkedés első alkalmazása után köteles tájékoztatni a Hatóságot a szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervről, illetve bizonyítékot kell benyújtania a hitel teljes visszafizetéséről és/vagy a garancia megszüntetéséről;
- d) kizárólag olyan összegre korlátozódhat, ami az engedélyezett támogatás folyósításának időszaka alatt a vállalkozás életben tartásához szükséges; ez az összeg tartalmazhatja a sürgős strukturális intézkedésekre nyújtott támogatást a 15. pont szerint; a szükséges összeget a vállalat veszteségeiből származó likviditási igényei alapján kell meghatározni; az összeg meghatározása során figyelembe kell venni a mellékletben meghatározott képlet alkalmazásával kapott eredményeket; az említett számítás eredményét meghaladó összegű, megmentési célú támogatáshoz ésszerű magyarázatot kell fűzni;
- e) tiszteletben kell tartani a 16.3.3. pontban megfogalmazott feltételt («egyszer és mindenkorra»).

⁽¹⁰⁾ Az EFTA-államok között létrejött, a Felügyeleti Hatóság és a Bíróság létrehozásáról szóló megállapodás (a továbbiakban: a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás) (HL L 344., 1994.12.31., 1. o.).

⁽¹¹⁾ C-355/95 P sz. *Textilwerke Deggendorf kontra Bizottság és mások* ügy (EBHT 1997, I-2549. o.).

⁽¹²⁾ Kivételt képeznek a bankszektorban nyújtott megmentési célú támogatások, amelyek lehetővé teszik, hogy a hitelintézet átmenetileg folytathassa banki tevékenységet a hatályos prudenciális jogszabályoknak megfelelően (az Európai Parlament és a Tanács 2000/12/EK irányelve (HL L 126., 2000.5.26., 1. o.); az említett irányelvet a 15/2001 EGT-vegyesbizottsági határozattal (HL L 117., 2001.4.26., 13. o. és a 22. számú EGT-kiegészítés, 2001.4.26., 8. o.) építették be az EGT-megállapodás IX. mellékletének 14. pontjába). Minden esetben az a) pontban meghatározott feltételeket teljesítő, a hitelgaranciáktól vagy hitelektől eltérő formában nyújtott támogatásnak meg kell felelnie a megmentési célú támogatás általános alapelveinek, és nem tartalmazhat a bank szavatoló tőkéjéhez kapcsolódó strukturális pénzügyi intézkedéseket. Az a) pontban meghatározott feltételeknek megfelelő hitelgaranciáktól vagy hitelektől eltérő formában nyújtott támogatásokat figyelembe veszik a szerkezetátalakítási terv keretében végzett kompenzációs intézkedések 37–41. pont szerinti ellenőrzése során.

- (25) Amennyiben az EFTA-állam az intézkedés engedélyezésétől – vagy be nem jelentett támogatás esetén a bevezetésétől – számított hat hónapon belül benyújtotta a szerkezetátalakítási tervet, a hitel visszafizetésének vagy a garancia megszüntetésének határideje meghosszabbodik a Hatóság tervre vonatkozó határozatának elfogadásáig, kivéve ha a Hatóság úgy dönt, hogy nem indokolt a határidő meghosszabbítása.
- (26) A felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve II. részének 23. cikke és az EFTA Bíróságához – a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikke (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban – benyújtott kereset lehetőségének sérelme nélkül a Hatóság a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (2) bekezdése értelmében eljárást kezdeményez, amennyiben az EFTA-állam nem továbbítja a következőket:
- a) egy hitelt érdemlő és megalapozott szerkezetátalakítási vagy felszámolási terv; vagy
- b) bizonyíték arról, hogy a hitelt teljes mértékben visszafizették és/vagy a garanciát a hat hónapos határidő lejárta előtt megszüntették.
- (27) A felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve II. részének 23. cikke és az EFTA Bíróságához – a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikke (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban – benyújtott kereset lehetőségének sérelme nélkül a Hatóság minden olyan esetben kezdeményezheti az említett eljárást, amikor úgy ítéli meg, hogy visszaélészerűen használták fel a hitelt vagy a garanciát, illetve a hat hónapos határidő lejárta után már nem indokolható a támogatás visszafizetésének elmulasztása.
- (28) A megmentési célú támogatás engedélyezése nem feltétlenül jelenti azt, hogy később a szerkezetátalakítási terv szerinti támogatást is engedélyezik; ezt a támogatást a terv megalapozottsága szerint kell elbírálni.

16.3.1.2. Egyszerűsített eljárás

- (29) A Hatóság lehetőség szerint mindent megtesz annak érdekében, hogy egy hónapon belül döntést hozzon a 16.3.1.1. pontban meghatározott összes feltételnek és a következő kumulatív követelményeknek megfelelő megmentési célú támogatásokról:
- a) az érintett vállalkozás a 9. pontban megfogalmazott három kritérium közül legalább egynek megfelel;
- b) a megmentési célú támogatás a mellékletben meghatározott képlet alkalmazásával kapott összegre korlátozódik, és nem haladja meg a 10 millió eurót.

16.3.2. Szerkezetátalakítási támogatás

16.3.2.1. Alapelv

- (30) A szerkezetátalakítási támogatások a verseny szempontjából aggodalomra adnak okot, mivel a strukturális alkalmazkodásból és az azokat kísérő társadalmi és gazdasági problémákból származó terhek méltánytalanul magas hányadát a támogatások nélkül boldoguló többi termelőre, valamint az EGT-megállapodás többi Szerződő Felére háríthatják. Ezért azt az általános alapelvet kell követni, hogy csak olyan körülmények között engedhető meg a szerkezetátalakítási támogatás, ahol bizonyítható, hogy az nem ellentétes az EGT érdekeivel. Ez csak akkor lehetséges, ha betartják a szigorú feltételeket, és biztosított, hogy a verseny torzulását kiegyenlítik a vállalkozás megmentéséből származó előnyök (például ha nyilvánvaló, hogy egy vállalkozás üzleti tevékenységének feladása miatti leépítések nettó hatása – a beszállítókat érintő hatásokkal együtt – súlyosbítaná a foglalkoztatási problémákat, illetve kivételes esetekben a vállalkozás megszűnése következtében monopólium vagy erős oligopolisztikus helyzet alakulna ki a piacon), továbbá ha elvben megfelelő kompenzációs intézkedések vannak érvényben a versenytársak javára.

16.3.2.2. A támogatás engedélyezésének feltételei

- (31) A támogatható térségekre és a KKV-kre vonatkozó különleges rendelkezésekre is figyelemmel (lásd az 54., 55., 56. és 58. pontot) a Hatóság a következő feltételek mellett engedélyezi a támogatást:

A vállalkozás támogatási jogosultsága

- (32) A vállalkozás ezen iránymutatások értelmében nehézségekkel küzdő vállalkozásnak (lásd a 8–12. pontot) minősül.

A hosszú távú életképesség helyreállítása

- (33) A támogatás odaítélésének feltétele a szerkezetátalakítási terv végrehajtása, amelyet a Hatóságnak minden egyedi támogatás esetében jóvá kell hagynia, kivéve a KKV-k 16.3.2.5. pontban előírtak szerinti támogatását.
- (34) A szerkezetátalakítási tervnek – amelynek időtartama a lehető legrövidebb – a jövőbeli működési feltételekre vonatkozó ésszerű feltételezések alapján egy elfogadható határidőn belül helyre kell állítania a vállalkozás hosszú távú életképességét. Ezért a szerkezetátalakítási támogatást egy életképes szerkezetátalakítási tervhez kell kötni, amely mellett az érintett EFTA-állam elkötelezi magát. A tervet teljes részletességében be kell nyújtani a Hatósághoz, és annak tartalmaznia kell egy piaci elemzést. A vállalat életképességének javulását elsősorban a szerkezetátalakítási terv belső szerkezetátalakítási intézkedéseinek kell biztosítania; figyelembe lehet ugyan venni olyan külső tényezőket, mint az árak és a kereslet ingadozása, amelyeket a vállalkozás nem nagyon tud befolyásolni, de csak akkor, ha alapvetően elismerik a piaci feltételezéseket. A szerkezetátalakításnak magában kell foglalnia azoknak a tevékenységeknek a megszüntetését, amelyek még a szerkezetátalakítás után is strukturálisan veszteségesek maradnának.
- (35) A szerkezetátalakítási tervnek ismertetnie kell azokat a körülményeket, amelyek a vállalat nehézségeihez vezettek, ezáltal megteremtve az alapot annak mérlegelésére, hogy a javasolt intézkedések helyénvalóak-e. Figyelembe kell venni többek között az adott termék tekintetében tapasztalható jelenlegi piaci keresletet és kínálatot, továbbá annak jövőbeli kilátásait, ki kell dolgozni a legjobb, a legrosszabb és az átlagos feltételezéseken alapuló forgatókönyveket, és be kell mutatni a vállalkozás tényleges erősségeit és gyengeségeit. Lehetővé kell tennie, hogy a vállalkozás olyan új szerkezet irányába fejlődjön, amely megteremti hosszú távú életképességének alapjait, és biztosítja, hogy megálljon a saját lábán.
- (36) A tervnek olyan finanszírozást kell előírnia, amely lehetővé teszi, hogy a vállalat a szerkezetátalakítás befejezése után valamennyi költségét fedezni tudja, ideértve az értékcsökkenést és a pénzügyi költségeket is. A várható tőkehozamnak elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy az átalakított vállalkozás saját erejéből versenyképes legyen a piacon. Amennyiben a vállalkozás nehézségei a vállalatirányítási rendszer fogyatékoságaiból adódnak, megfelelő módosításokat kell bevezetni.

A verseny indokolatlan torzulásának elkerülése

- (37) A kereskedelmi feltételekre gyakorolt kedvezőtlen hatások minimalizálása érdekében – hogy a megvalósítandó pozitív hatások túlszárnyalják a negatívokat – kompenzációs intézkedéseket kell bevezetni. Ennek hiányában a támogatást »a közös érdekekkel ellentétesnek«, és mint ilyet, az EGT-megállapodással összeegyeztethetetlennek tekintik. A Hatóság a szükséges kompenzációs intézkedések meghatározásakor figyelembe veszi a hosszú távú életképesség helyreállítására irányuló célkitűzést.
- (38) Ezek az intézkedések magukban foglalhatják a vagyontárgyak értékesítését, a kapacitás vagy a piaci jelenlét csökkentését, illetve a piacra jutást akadályozó tényezők leépítését. A kompenzációs intézkedések megfelelőségének értékelésekor a Hatóság figyelembe veszi a piaci szerkezetet és a többi versenyfeltételt is annak biztosítása érdekében, hogy egyik intézkedés se vezessen a piaci szerkezet romlásához, például közvetett módon monopólium vagy erős oligopolisztikus helyzet kialakulásához. Amennyiben az egyik EFTA-állam bizonyítani tudja, hogy ilyen helyzet alakulhat ki, akkor a kompenzációs intézkedéseket úgy kell kialakítani, hogy ez elkerülhető legyen.
- (39) Az intézkedéseknek arányban kell állniuk a támogatás torzító hatásaival és különösen a vállalkozás méretével⁽¹³⁾ és viszonylagos piaci súlyával. Az intézkedéseket elsősorban azo(ko)n a piac(ok)on kell végrehajtani, ahol a vállalkozás a szerkezetátalakítás után jelentős piaci részesedést szerez. A csökkentés mértékét minden esetben külön-külön kell megállapítani. A Hatóság a szükséges intézkedések mértékét a szerkezetátalakítási tervhez csatolt piaci elemzés alapján, illetve adott esetben a Hatóság rendelkezésére álló egyéb információk alapján határozza meg, ideértve az érdekelt felek által szolgáltatott információkat is. A szerkezetátalakítási tervben megfogalmazottak szerint a csökkentésnek a szerkezetátalakítás szerves részét kell képeznie. Ez az elv attól függetlenül is alkalmazandó, hogy a vagyontárgyak értékesítése az állami támogatás odaítélése előtt vagy után történik-e, feltéve hogy az egyazon szerkezetátalakítás részét képezi. A leírások és a veszteséges tevékenységek megszüntetése – ami mindenképpen szükséges az életképesség helyreállításához – a kompenzációs intézkedések értékelésének alkalmazásában nem minősülnek a kapacitás vagy a piaci jelenlét csökkentésének. Egy ilyen jellegű értékelés figyelembe veszi a korábban nyújtott megmentési célú támogatásokat is.
- (40) Ezt a feltételt azonban általában nem alkalmazzák a kisvállalkozásoknál, mivel feltételezhető, hogy a kisvállalkozásnak nyújtott eseti támogatás nem torzítja a versenyt a közös érdekekkel ellentétes mértékben, kivéve ha egy adott ágazatban az állami támogatásokra vonatkozó szabályok másképp rendelkeznek, illetve ha a kedvezményezett egy hosszú távon többletkapacitással rendelkező piacon működik.

⁽¹³⁾ E tekintetben a Hatóság figyelembe veheti azt is, hogy a szóban forgó vállalkozás közép- vagy nagyvállalat.

- (41) Amennyiben a kedvezményezett – a nagyberuházások regionális támogatására vonatkozó multiszektoriális keretrendszerrel⁽¹⁴⁾ kapcsolatban meghatározottak szerint – egy hosszú távon strukturális többletkapacitással rendelkező piacon működik, akkor akár a vállalat kapacitásának vagy piaci jelenlétének 100 %-os csökkentését is előírhatják⁽¹⁵⁾.

A támogatás a minimumra korlátozódik: tényleges hozzájárulás támogatások igénybevétele nélkül

- (42) A támogatás összegét és intenzitását szigorúan a szerkezetátalakítás elindításához szükséges szerkezetátalakítási költségekre kell korlátozni, figyelembe véve a vállalat, annak részvényesei vagy azon vállalatcsoport rendelkezésére álló pénzügyi forrásokat, amelyhez a vállalat tartozik. A becslés figyelembe veszi a korábban nyújtott megmentési célú támogatásokat. A támogatás kedvezményezettjeitől elvárják, hogy saját forrásaikból jelentős mértékben hozzájáruljanak a szerkezetátalakítási terv megvalósításához, ideértve a cég túléléséhez nem elengedhetetlenül szükséges vagyontárgyak eladását, illetve a piaci feltételek mellett igénybe vett külső finanszírozást. Az ilyen hozzájárulás azt jelzi, hogy a piac megvalósíthatónak tartja a vállalat életképességének helyreállítását. A hozzájárulásnak valósnak – azaz ténylegesnek, ami nem veszi figyelembe a jövőbeni várható nyereséget, például a pénzforgalmat – és a lehető legmagasabbnak kell lennie.
- (43) A Hatóság általában a következő szerkezetátalakítási hozzájárulásokat⁽¹⁶⁾ tekinti elfogadhatónak: kisvállalkozások esetében legalább 25 %, középvállalkozások esetében legalább 40 %, nagyvállalatok esetében pedig legalább 50 %. Kivételes és különösen nehéz körülmények között a Hatóság alacsonyabb hozzájárulást is elfogadhat; ezeket a körülményeket az EFTA-államnak bizonyítania kell.
- (44) A verseny torzításának korlátozása érdekében a támogatás összegét vagy folyósításának módját úgy kell kialakítani, hogy az ne bocsásson a szükségesnél több készpénzt a vállalat rendelkezésére, azt ugyanis a szerkezetátalakítási folyamathoz nem kapcsolódó, agresszív, a piaci versenyt torzító tevékenységekre lehetne felhasználni. Ennek megfelelően a szerkezetátalakítás után a Hatóság megvizsgálja a vállalkozás kötelezettségeit, ideértve az adósságok esetleges átütemezése vagy csökkentése utáni helyzetet, különösen azzal összefüggésben, hogy a vállalat a nemzeti jog alapján kezdeményezett kollektív fizetési képtelenségi eljárást követően tudja-e folytatni üzleti tevékenységét⁽¹⁷⁾. Egyik támogatás sem fordítható olyan új befektetés finanszírozására, amely nem nélkülözhetetlen a vállalkozás életképességének helyreállításához.

A támogatás engedélyezésére vonatkozó különleges feltételek

- (45) A 37–41. pontban ismertetett kompenzációs intézkedéseken túl a Hatóság további feltételeket és kötelezettségeket írhat elő, amennyiben szükségesnek tartja azokat annak biztosításához, hogy – amennyiben az érintett EFTA-állam nem vállalt kötelezettséget ilyen rendelkezések elfogadására – a támogatás ne torzítsa a versenyt a közös érdekekkel ellentétes mértékben. Előírhatja például, hogy az EFTA-állam:
- magá fogadjon el bizonyos intézkedéseket (például az EGT jogszabályait kellően figyelembe véve nyissa meg a vállalat tevékenységéhez közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó piacokat más EGT-beli piaci szereplők számára is);
 - írjon elő bizonyos kötelezettségeket a kedvezményezettre vonatkozóan;
 - tartózkodjon attól, hogy a szerkezetátalakítás időszaka alatt más típusú támogatásokat nyújtson a kedvezményezett vállalkozásnak.

A szerkezetátalakítási terv teljes megvalósítása és a feltételek betartása

- (46) A vállalat köteles a szerkezetátalakítási tervet teljes mértékben megvalósítani és a támogatást engedélyező hatóság határozatban rögzített összes kötelezettséget végrehajtani. A felüyletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve II. részének 23. cikke és az EFTA Bírósághoz – a felüyletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikke (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban – benyújtott kereset lehetőségének sérelme nélkül a Hatóság a terv megvalósításának vagy az egyéb kötelezettségek teljesítésének elmulasztását a támogatással való visszaélésnek tekinti.
- (47) Amennyiben a szerkezetátalakítási intézkedések több évig elhúzódnak, és jelentős összegű támogatást foglalnak magukban, a Hatóság előírhatja a szerkezetátalakítási támogatás kifizetésének részletekre bontását, és az egyes részletek kifizetését a következő feltételekhez kötheti:
- minden egyes kifizetés előtt igazolás a szerkezetátalakítási terv egyes szakaszainak kielégítő, a tervezett ütemezés szerinti megvalósításáról; vagy
 - jóváhagyás minden egyes kifizetés előtt, miután ellenőrizte, hogy a terv megvalósításának folyamata megfelelően halad.

⁽¹⁴⁾ A legutóbb 2004. március 17-én módosított (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), 2002. december 18-án elfogadott, a nagyberuházások regionális támogatására vonatkozó multiszektoriális keretrendszer 26A fejezete (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽¹⁵⁾ Ilyen esetekben a Hatóság kizárólag olyan támogatásokat engedélyez, amelyek a 16.3.2.6. ponttal összhangban enyhítik a szerkezetátalakítás szociális költségeit, továbbá azon környezetvédelmi támogatásokat, amelyek olyan szennyezett telephelyek megtisztítására irányulnak, amelyek egyébként nem történnének meg.

⁽¹⁶⁾ Lásd a 6. pontot. A minimális hozzájáruláshoz nem lehet támogatást igénybe venni. Ez az eset nem áll fenn, ha például egy hitelre kamattámogatást nyújtanak, vagy olyan állami garancia biztosít fedezetet rá, amelynek egyes elemei támogatásnak minősülnek.

⁽¹⁷⁾ Lásd a 9. c) pontot.

Monitoring és éves beszámoló

- (48) Az érintett EFTA-állam által rendszeresen benyújtott részletes beszámolókon keresztül olyan helyzetet kell teremteni, hogy a Hatóság biztosíthassa a szerkezetátalakítási terv megfelelő megvalósítását.
- (49) Nagyvállalatoknak nyújtott támogatás esetében az első ilyen jelentést általában legkésőbb a támogatás jóváhagyásától számított hat hónapon belül kell benyújtani a Hatóságnak. Ezt követően a jelentéseket legalább évente egyszer – egy meghatározott napon – kell beküldeni a Hatóságnak mindaddig, amíg a szerkezetátalakítási terv célkitűzései megvalósítottak nem tekinthetők. Tartalmazniuk kell minden olyan információt, amire a Hatóságnak szüksége lehet a szerkezetátalakítási program megvalósításának, a vállalatnak teljesítendő kifizetések ütemezésének, pénzügyi helyzetének és a támogatást jóváhagyó határozatban rögzített feltételek és kötelezettségek betartásának figyelemmel kíséréséhez. Különösen tartalmazniuk kell az összes lényeges információt a szerkezetátalakítási időszak alatt a vállalatnak – egyedileg vagy egy átfogó rendszer keretében – bármely célra nyújtott támogatásokról (lásd a 67–70. pontot). Amennyiben a Hatóságnak azonnali igazolásra van szüksége bizonyos kulcsfontosságú tételek tekintetében – például üzembezárások vagy kapacitáscsökkentések – gyakoribb jelentéseket is megkövetelhet.
- (50) A KKV-knak nyújtott támogatás esetén általában elegendő évente elküldeni a kedvezményezett vállalkozás mérlegének és eredmény kimutatásának másolatát, kivéve, ha a támogatást jóváhagyó döntés szigorúbb feltételeket ír elő.

16.3.2.3. A szerkezetátalakítási terv módosítása

- (51) Amennyiben a szerkezetátalakítási tervet jóváhagyták, az érintett EFTA-állam a szerkezetátalakítási időszak alatt kérheti a Hatóság hozzájárulását a szerkezetátalakítási terv és a támogatás összegének módosításához. A Hatóság abban az esetben hagyhatja jóvá ezeket a módosításokat, ha azok teljesítik a következő feltételeket:
- a) a módosított tervnek továbbra is biztosítania kell, hogy a vállalkozás életképessége belátható időn belül helyreáll;
 - b) amennyiben nő a támogatás összege, a velejáró kompenzációs intézkedéseknek túl kell mutatniuk az eredetileg előírt intézkedéseken;
 - c) amennyiben a javasolt kompenzációs intézkedések az eredetileg tervezetteknél kisebbek, a támogatás összegét ennek megfelelően csökkenteni kell;
 - d) a kompenzációs intézkedések megvalósításának új ütemezése az eredetileg elfogadott ütemezéshez képest csak a vállalaton vagy az EFTA-államon kívülálló okok miatt késhet: eltérő esetben a támogatás összegét megfelelően csökkenteni kell.
- (52) Amennyiben a Hatóság által megszabott feltételek enyhülnek, illetve az EFTA-állam által vállalt kötelezettségek mérséklődnek, a támogatás összegét ennek megfelelően csökkenteni kell, vagy más feltételek szabhatók.

- (53) Amennyiben egy EFTA-állam a Hatóság tájékoztatása nélkül módosítja a jóváhagyott szerkezetátalakítási tervet, akkor a Hatóság a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve II. részének 23. cikke és az EFTA Bíróságához – a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikke (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban – benyújtott kereset lehetőségének sérelme nélkül a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve II. részének 16. cikkében (támogatással való visszaélés) előírtak szerint eljárást kezdeményez.

16.3.2.4. Támogatható térségekben nyújtott szerkezetátalakítási támogatás

- (54) A Hatóság a támogatható térségekben nyújtandó szerkezetátalakítási támogatások elbírálásakor figyelembe veszi a regionális fejlesztési igényeket. Azonban az a tény, hogy a nehézségekkel küzdő vállalkozás egy támogatható térségben található, még nem indokolja a megengedő magatartást a szerkezetátalakítási támogatásokkal kapcsolatban: a vállalatok mesterséges életben tartása közép- és hosszú távon nem segíti a régiót. Továbbá a regionális fejlődés előmozdítása terén a régiók saját érdekét a legjobban az szolgálja, ha a forrásokat mihamarabb olyan tevékenységek fejlesztésére fordítják, amelyek életképesek és fenntarthatók. Végül a verseny torzulását még a támogatható térségekben lévő vállalkozásoknak nyújtott támogatások esetén is a minimálisra kell szorítani. Ebben az összefüggésben figyelembe kell venni azokat a lehetséges káros mellékhatásokat is, amelyek az érintett területeken és más támogatható térségekben jelentkezhetnek.

- (55) Így a 31–53. pontban felsorolt feltételek egyformán alkalmazandók a támogatható térségekre is, még akkor is, ha figyelembe veszik a regionális fejlesztési szükségleteket. A támogatható térségekben azonban a támogatás jóváhagyásának feltételei – a kompenzációs intézkedések megvalósítása és a kedvezményezett által teljesítendő hozzájárulás mértékének tekintetében – kevésbé szigorúak is lehetnek, kivéve, ha egy bizonyos ágazatnak nyújtott állami támogatásra vonatkozó szabályok másképpen rendelkeznek. Amennyiben a regionális fejlesztési igények indokolják – azokban az esetekben, amikor a kapacitás vagy a piaci jelenlét csökkentése tűnik a leghelyénvalóbb intézkedésnek a verseny torzulásának elkerülése érdekében –, a támogatható térségekben alacsonyabb lesz az előírt csökkentés, mint a nem támogatható térségekben. Azokban az esetekben, amikor az érintett EFTA-államoknak igazolást kell benyújtaniuk, különbséget tesznek az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti regionális támogatásra jogosultak és a megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti támogatásra jogosultak között, hogy figyelembe vegyék az előbbi térségek súlyosabb regionális problémáit.

16.3.2.5. A KKV-k szerkezetátalakítására nyújtott támogatás

- (56) A kisvállalkozásoknak⁽¹⁸⁾ nyújtott támogatások általában kevésbé befolyásolják a kereskedelmi feltételeket, mint a közép- vagy nagyvállalatoknak nyújtott támogatások. Ez igaz a szerkezetátalakítás elősegítésére nyújtott támogatásra is, így a 31–53. pontban meghatározott feltételeket kevésbé szigorúan alkalmazzák a következő szempontból:
- a kisvállalkozásoknak nyújtott szerkezetátalakítási támogatást általában nem kötik kompenzációs intézkedésekhez (lásd a 40. pontot), kivéve ha egy adott ágazatban az állami támogatásokra vonatkozó szabályok másképp nem rendelkeznek;
 - a beszámolók tartalmára vonatkozó követelmények kevésbé szigorúak a KKV-k tekintetében (lásd a 48., 49. és 50. pontot).
- (57) Az »egyszer és mindenkorra« alapelv (16.3.3. pont) azonban teljes mértékben alkalmazandó a KKV-kra.
- (58) A KKV-k esetében a Hatóságnak nem kell jóváhagynia a szerkezetátalakítási tervet. A tervnek azonban teljesítenie kell a 34–36. pontban meghatározott követelményeket, az érintett EFTA-államnak jóvá kell hagynia azt, és tájékoztatnia kell róla a Hatóságot. A támogatás odaítélését a szerkezetátalakítási terv teljes körű megvalósításához kell kötni. E feltételek betartásának ellenőrzése az EFTA-állam kötelessége.

16.3.2.6. A szerkezetátalakítás szociális költségeinek fedezésére nyújtott támogatás

- (59) A szerkezetátalakítási tervek általában az érintett tevékenységek leépítését vagy megszüntetését vonják maguk után. Ilyen megszorításokra gyakran – a támogatásnyújtás feltételeként megkövetelhető kapacitáscsökkentésen túl – az ésszerűsítés és hatékonyság érdekében van szükség. Bármilyen legyen az oka, az intézkedések általában létszámleépítéssel járnak a vállalatnál.
- (60) Az EFTA-államok munkajogi szabályozása tartalmazhat olyan általános szociális biztonsági rendszereket, amelyek keretében közvetlenül az elbocsátott alkalmazottaknak fizetik ki a végkielégítést vagy a korengedményes nyugdíjat. Az ilyen rendszerek nem tekintendők az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó állami támogatásnak.
- (61) Az alkalmazottakat közvetlenül megillető végkielégítés és korengedményes nyugdíj mellett az általános szociális biztonsági rendszerek gyakran azt is előírják, hogy a kormánynak fedeznie kell a vállalat által az elbocsátott dolgozóknak nyújtott juttatások költségét, amelyek meghaladják a vállalat törvényben előírt vagy szerződésben vállalt kötelezettségeit. Amennyiben ezek a rendszerek általában – ágazati korlátozás nélkül – minden olyan dolgozó számára elérhetőek, akik megfelelnek az előre meghatározott és automatikus jogosultsági feltételeknek, akkor ezek nem tekintendők olyan rendszernek, amely a 61. cikk (19) bekezdése szerint szerkezetátalakítás alatt álló vállalkozásnak nyújtott támogatást tartalmaz. Másrésztől, ha a rendszert bizonyos iparágak szerkezetátalakításának elősegítésére használják fel, az – figyelembe véve a rendszer szelektív alkalmazását – akár támogatást is jelenthet⁽¹⁹⁾.
- (62) A végkielégítés és/vagy korengedményes nyugdíj fizetésére vállalt kötelezettségek, amelyek a munkajogi szabályozások vagy a szakszervezetekkel kötött kollektív megállapodások alapján magát a vállalatot terhelik, szokásos üzleti költségnek tekintendők, amelyeket a vállalkozásnak saját forrásaiból kell teljesítenie. Ebből kifolyólag az államnak az ilyen költségekhez való bármilyen hozzájárulását támogatásnak kell tekinteni. Ebből a szempontból lényegtelen, hogy a kifizetéseket közvetlenül a vállalkozás kapja meg, vagy egy kormányhivatal adminisztratív intézkedésein keresztül jut el a munkavállalókhoz.
- (63) A Hatóság nem él előzetes ellenvetéssel az ilyen támogatás tekintetében, ha azt nehézségekkel küzdő vállalkozásnak nyújtják, mivel az a vállalkozás érdekein túlmutató és azt meghaladó gazdasági hasznot eredményez, elősegíti a strukturális változást és csökkenti a nehézségeket.

⁽¹⁸⁾ A 131/2004 EGT-vegyesbizottsági határozattal (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) az EGT-megállapodásba beépített 2003/361/EK bizottsági ajánlásban (HL L 124., 2003.5.20., 36. o.) meghatározottak szerint. 2004. december 31-ig a megfelelő meghatározás a 96/280/EK bizottsági ajánlásban (HL L 107., 1996.4.30., 4. o.) található. A meghatározás megtalálható még az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 70/2001/EK bizottsági rendelet (HL L 10., 2001.1.13., 33. o.) I. mellékletében; ezt az EGT-megállapodás XV. mellékletének (állami támogatás) módosításáról szóló, 2002. június 25-i 88/2002 EGT-vegyesbizottsági határozattal (HL L 266., 2002.10.3., 56. o. és a 49. számú EGT-kiegészítés, 2002.10.3., 42. o.) építették be az EGT-megállapodás XV. mellékletének 1. f) pontjába.

⁽¹⁹⁾ Az Európai Bíróság C-241/94 sz. *Franciaország kontra Bizottság* ügyben (EBHT 1996, I-4551. o.) hozott ítélete (Kimberly Clark Sopalin) megerősítette, hogy a francia hatóságok saját belátásuk alapján a Nemzeti Foglalkoztatási Alapon keresztül működtetett finanszírozási rendszere egyes vállalkozásokat kedvezőbb helyzetbe juttatott másoknál, ezért az az EK-szerződés 87. cikke (1) bekezdése szerinti támogatásnak minősül. (A Bíróság ítélete nem kérdőjelezte meg a Bizottságnak azt a következtetését, hogy a támogatás összeegyeztethető volt a közös piac működésével.)

- (64) A végkielégítés és a korengedményes nyugdíj költségeinek fedezése mellett gyakran nyújtanak támogatást olyan tényleges szerkezetátalakítási programokra, amelyek keretében képzéseket és pályatanácsadást végeznek, gyakorlati segítséget nyújtanak az alternatív munkahelyek keresésében és az áthelyezéssel kapcsolatban, illetve szakképzést és támogatást biztosítanak az új vállalkozás alapítását tervező alkalmazottak számára. A Hatóság következetesen kedvezően értékeli az ilyen támogatásokat, amennyiben azokat nehézségekkel küzdő vállalkozásoknak nyújtják.
- (65) A 61–64. pontban ismertetett támogatástípusokat egyértelműen fel kell tüntetni a szerkezetátalakítási tervben, mivel a kizárólag az elbocsátott munkavállalók javára hozott szociális intézkedésekre nyújtott támogatást hagyják figyelmen kívül a 37–41. pontban említett kompenzációs intézkedések körének meghatározásakor.
- (66) A közös érdekek védelme céljából a Hatóság a szerkezetátalakítási tervvel kapcsolatban biztosítja, hogy a szerkezetátalakítás a lehető legkisebb szociális hatást gyakorolja az EGT-megállapodás többi, a támogatást nyújtó államon kívüli Szerződő Felére.

16.3.2.7. A Hatóság kötelező tájékoztatása a szerkezetátalakítás időszaka alatt a kedvezményezettnek nyújtott egyéb támogatásról

- (67) Egy nagy- vagy középvállalatnak nyújtott szerkezetátalakítási támogatást ezen iránymutatások fényében megvizsgálva egyértelmű, hogy a szerkezetátalakítás időszaka alatt nyújtott egyéb támogatások – még a már engedélyezett rendszerek keretében nyújtottak is – alkalmasak arra, hogy befolyásolják a Hatóságnak a szükséges kompenzációs intézkedések mértékével kapcsolatos értékelését.
- (68) A nagy- vagy középvállalatok szerkezetátalakítására nyújtott támogatásról szóló értesítésben fel kell tüntetni minden olyan egyéb támogatást, amelyet a szerkezetátalakítás időszaka alatt a kedvezményezett vállalkozásnak nyújtani kívánnak, kivéve, ha arra a *de minimis* szabályok vagy mentességi szabályozások irányadók.
- (69) A Hatóság a szerkezetátalakítási támogatás elbírálásakor figyelembe veszi az ilyen támogatásokat. A szerkezetátalakítás időszaka alatt a Hatóságot külön értesíteni kell a nagy- vagy középvállalatoknak nyújtott tényleges támogatásokról – ideértve a már engedélyezett rendszer keretében nyújtott támogatást is –, amennyiben a szerkezetátalakítási támogatásra vonatkozó határozat elfogadásakor ez nem történt meg.
- (70) A Hatóság biztosítja, hogy az engedélyezett rendszerek keretében nyújtott támogatás nem alkalmas az ezen iránymutatásokban megfogalmazott követelmények kijátszására.

16.3.3. »Egyszer és mindenkorra«

- (71) A megmentési célú támogatás egyszeri művelet, amelynek célja, hogy egy korlátozott időszakon keresztül biztosítsa a vállalat gazdasági tevékenységének folytatását, és így felmérhető legyen annak jövője. Nem lenne célszerű megengedni a megmentési célú támogatások ismételt odaítélését, mert ez csupán konzerválná a fennálló állapotot, késleltetné az elkerülhetetlen, miközben a gazdasági és szociális problémákat a hatékonyabb termelőkre vagy az EGT-megállapodás többi Szerződő Felére hárítaná. Ezért a megmentési célú támogatás csak egyszer nyújtható (»egyszer és mindenkorra« elv). Ugyanezzel az elvvel összhangban – annak megakadályozása érdekében, hogy egyes vállalkozásokat igazságtalanul támogassanak, miközben azok csak az ismételt állami támogatásoknak köszönhetően képesek fennmaradni – a szerkezetátalakítási támogatás is csak egyszer nyújtható. Végezetül, ha egy korábban már szerkezetátalakítási támogatásban részesült vállalkozásnak megmentési támogatást nyújtanak, az tekinthető úgy, hogy a kedvezményezett nehézségei visszatérő jellegűek, és az ismétlődő állami beavatkozás olyan torzulásokat idéz elő, amelyek már ellentétesek a közös érdekekkel. Ezeket az ismétlődő állami beavatkozásokat meg kell tiltani.
- (72) Amikor a Hatóságot tájékoztatják a tervezett megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásról, az EFTA-állam köteles jelezni, hogy az érintett vállalkozás korábban részesült-e már megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásban, ideértve az ezen iránymutatások hatálybalépése előtt nyújtott és nem bejelentett támogatásokat is⁽²⁰⁾. Ha volt ilyen, és kevesebb mint tíz év telt el a megmentési célú támogatás folyósítása, illetve a szerkezetátalakítás időszakának vége vagy a megmentési terv megvalósításának befejezése óta (attól függően, hogy melyik volt legkésőbb), akkor a Hatóság nem engedélyez több megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatást. E szabálytól a következő esetekben lehet eltérni:
- a) a szerkezetátalakítási támogatást a megmentési célú támogatást követően, egyetlen szerkezetátalakítási intézkedés részeként nyújtják;

⁽²⁰⁾ A be nem jelentett támogatásokkal kapcsolatban a Hatóság a lehetőség mérlegelésekor figyelembe veszi, hogy a támogatást tekintették volna az EGT-megállapodással összeegyeztethető, azonban nem megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásnak.

- b) a megmentési célú támogatást a 16.3.1.1. pont feltételeinek teljesítése mellett nyújtották, és a támogatást nem követte az állam által támogatott szerkezetátalakítás, ha:
- i. a vállalkozásról ésszerűen feltételezhető, hogy a megmentési célú támogatás megítélése után hosszú távon életképes marad; és
 - ii. az újabb megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatás legalább öt év elteltével válik szükségessé, és az is olyan előre nem látható körülmények⁽²¹⁾ miatt, amelyekért a vállalat nem felelős;
- c) kivételes és előre nem látható körülmények esetén, amelyekért a vállalat nem felelős.

A b) és c) pontban meghatározott esetekben nem alkalmazható a 16.3.1.2. pontban említett egyszerűsített eljárás.

- (73) E szabály alkalmazását semmiképpen sem befolyásolja a kedvezményezett vállalkozás tulajdonviszonyaiban a támogatás folyósítása után bekövetkezett változás, illetve bármilyen bírósági vagy hatósági eljárás, amelyek eredményeképpen mérlege biztosabb alapokon nyugszik, csökkennek kötelezettségei, illetve – ha ugyanaz a vállalkozás folytatja az üzleti tevékenységet – megszűnnek korábbi adósságai.
- (74) Amennyiben vállalatcsoport részesült megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásban, a Hatóság általában nem engedélyezi a további megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatást magának a csoportnak vagy a csoport bármelyik tagjának, kivéve ha a megmentési célú támogatás folyósítása, a szerkezetátalakítás időszakának vége vagy a megmentési terv megvalósításának befejezése óta (attól függően, hogy melyik volt legkésőbb) eltelt tíz év. Amennyiben egy vállalatcsoportba tartozó egység megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásban részesült, maga a csoport és a csoport többi tagja – a támogatás korábbi kedvezményezettjének kivételével – továbbra is jogosult marad a megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra (ezen iránymutatás többi rendelkezésének betartása mellett). Az EFTA-államok kötelesek biztosítani, hogy a csoport vagy a csoport többi tagja nem ruházza át a támogatást a támogatás korábbi kedvezményezettjére.
- (75) Ha egy vállalkozás átveszi egy másik vállalkozás vagyont, különösen, ha egy olyan vállalatát, amellyel szemben kezdeményezték a 73. pontban említett eljárásokat vagy a nemzeti jogszabályok alapján indított kollektív fizetésektelenségi eljárást, és amely már részesült megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásban, a vevőre nem alkalmazandó az »egyszer és mindenkorra« követelmény, feltéve hogy teljesülnek a következő halmozott feltételek:
- a) a vevő egyértelműen elkülönül a régi vállalkozástól;
 - b) a vevő a régi vállalkozás vagyont piaci áron szerezte meg;
 - c) a régi vállalat felszámolása vagy bírói gondnokság alá helyezése, valamint felvásárlása nem pusztán az »egyszer és mindenkorra« elv alkalmazásának elkerülését célzó eszközök: a Hatóság dönthet arról, hogy valóban ez az eset áll-e fenn, például ha a vevő által tapasztalt nehézségek a régi vállalat vagyonának átvételkor egyértelműen előreláthatóak voltak.
- (76) Itt azonban hangsúlyozni kell, hogy a vállalat vagyontárgyainak felvásárlására nyújtott támogatás ezen iránymutatások alapján nem engedélyezhető, mivel kezdeti befektetési támogatásnak minősül.

16.4. Támogatási rendszerek KKV-knak

16.4.1. Általános elvek

- (77) A Hatóság csak akkor engedélyezi a nehézségekkel küzdő kis- és középvállalkozásoknak nyújtandó megmentési célú és/vagy szerkezetátalakítási támogatást biztosító rendszereket, ha az érintett vállalkozások megfelelnek a KKV-k meghatározásának. A következő különleges rendelkezésekre is figyelemmel e rendszerek összeegyeztethetőségét a 16.2. és a 16.3. pontban meghatározott feltételek alapján kell értékelni, kivéve a 16.3.1.2. pontot, amely nem alkalmazandó a támogatási rendszerekre. Egy rendszer keretében nyújtott, de a felsorolt feltételek valamelyikét nem teljesítő támogatást külön be kell jelenteni, és azt a Hatóságnak előzetesen jóvá kell hagynia.

⁽²¹⁾ Előre nem látható körülmény az, amelyet a vállalat vezetősége a szerkezetátalakítási terv kidolgozásakor semmiképpen sem láthatott előre, és amely nem a vezetőség hanyagságára vagy mulasztására, illetve nem annak a vállalatcsoportnak a döntésére vezethető vissza, amelynek a vállalkozás tagja.

16.4.2. *Jogosultság*

- (78) Amennyiben egy adott ágazatban az állami támogatásokra vonatkozó szabályok nem rendelkeznek másképp, az ezen iránymutatások hatálybalépése után jóváhagyott rendszerek keretében kis- vagy középvállalkozásoknak odaítélt támogatások csak akkor mentesülnek a külön bejelentés kötelezettsége alól, ha az érintett vállalkozás a 9. pontban meghatározott feltételek közül legalább egynek megfelel. Az olyan vállalkozásoknak nyújtott támogatásokat, amelyek a három feltétel közül egynek sem felelnek meg, külön kell bejelenteni, hogy a Hatóság értékelhesse, hogy valóban nehézségekkel küzdő vállalkozásnak minősülnek-e. A hosszú távon strukturális többletkapacitással rendelkező piacokon működő vállalkozásoknak nyújtott támogatásokat szintén külön kell bejelenteni a Hatóságnak, hogy az mérlegelhesse a 41. pont alkalmazását.

16.4.3. *A megmentési célú támogatási rendszerek engedélyezésének feltételei*

- (79) A Hatóság általi engedélyezés céljából a megmentési célú támogatási rendszernek meg kell felelnie a 24. a), b), d) és e) pontban meghatározott feltételeknek. Ezenkívül, a megmentési célú támogatás nem nyújtható hat hónapnál hosszabb időre; ezen időszak alatt el kell végezni a vállalkozás helyzetének elemzését. Az említett időszak lejártá előtt az EFTA-állam vagy jóváhagyja a szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet, vagy felszólítja a kedvezményezettet a hitel és a kockázati felárnak megfelelő támogatás visszafizetésére.
- (80) Minden hat hónapnál hosszabb időre nyújtott vagy hat hónap után vissza nem fizetett megmentési célú támogatást külön be kell jelenteni a Hatóságnak.

16.4.4. *A szerkezetátalakítási támogatási rendszerek engedélyezésének feltételei*

- (81) A Hatóság csak akkor engedélyezi a szerkezetátalakítási támogatási rendszereket, ha a támogatás elnyeréséhez a kedvezményezettnek vállalnia kell, hogy teljes mértékben végrehajtja az érintett EFTA-állam által jóváhagyott szerkezetátalakítási tervet, amely teljesíti a következő feltételeket:

a) az életképesség helyreállítása: a 33–36. pontban meghatározott feltételek alkalmazandók;

b) a verseny indokolatlan torzulásának elkerülése: mivel a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatás kevésbé alkalmas a verseny torzítására, a 37–41. pontban meghatározott elvek nem alkalmazandók, kivéve ha egy adott ágazatban az állami támogatásokra vonatkozó szabályok nem rendelkeznek másképp; a rendszereknek azonban elő kell írniuk, hogy a kedvezményezett vállalkozások a szerkezetátalakítás során nem növelhetik kapacitásukat; a középállalatokra a 37–41. pont alkalmazandó;

c) a támogatásokat a szükséges minimumra korlátozzák: a 42., 43. és 44. pontban meghatározott elvek alkalmazandók;

d) a szerkezetátalakítási terv módosítása: a terv bármely módosításának teljesítenie kell az 51., 52. és 53. pontban meghatározott szabályokat.

16.4.5. *A megmentési célú és/vagy szerkezetátalakítási támogatási rendszerek engedélyezésének közös feltételei*

- (82) A rendszerekben meg kell határozni a megmentési célú és/vagy szerkezetátalakítási támogatás keretében egy vállalkozásnak odaítélhető támogatási összeg felső határát, ideértve azokat az eseteket is, amikor módosítják a tervet. Az adott összeget meghaladó támogatásokat külön be kell jelenteni a Hatóságnak. Az egy vállalkozásnak összevont megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásként nyújtott támogatás nem haladhatja meg a 10 millió eurót, ideértve a más forrásokból vagy más rendszerek keretében szerzett támogatásokat is.
- (83) Emellett tiszteletben kell tartani az »egyszer és mindenkorra« elvet. A 16.3.3. pontban meghatározott szabály alkalmazandó.
- (84) Az EFTA-államok kötelesek külön tájékoztatni a Hatóságot intézkedéseikről abban az esetben, amikor egy vállalkozás átveszi egy másik vállalkozás vagyontárgyait, amely már részesült megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásban.

16.4.6. Monitoring és éves beszámolók

- (85) A 48., 49. és az 50. pont nem alkalmazandó a támogatási rendszerekre. Azonban a jóváhagyás feltétele, hogy általában éves gyakorisággal beszámolót nyújtsanak be a rendszer működéséről, amelyek tartalmazzák a szabványosított jelentésekre⁽²²⁾ vonatkozó hatósági utasításokban meghatározott információkat. A beszámolóknak tartalmaznia kell a kedvezményezett vállalatok listáját, és mindegyikükénél fel kell tüntetnie a következőket:
- a) a vállalat nevét;
 - b) a vállalat ágazati kódját a NACE⁽²³⁾ háromjegyű ágazati besorolási kódjai szerint;
 - c) az alkalmazottak számát;
 - d) az éves forgalom és a mérleg főösszeg értékét;
 - e) a nyújtott támogatás összegét;
 - f) a kedvezményezett általi hozzájárulás összegét és formáját;
 - g) adott esetben a kompenzációs intézkedések formáját és mértékét;
 - h) adott esetben a múltban kapott szerkezetátalakítási támogatásokat, illetve az annak minősülő egyéb támogatásokat;
 - i) azon tény, hogy a kedvezményezett vállalat felszámolásra került-e vagy sem, illetve azt, hogy a szerkezetátalakítás időszakának lejártá előtt indítottak-e vele szemben kollektív fizetésképtelenségi eljárást.

16.5. A felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (1) bekezdésében említett megfelelő intézkedések

- (86) A Hatóság külön levélben a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (1) bekezdése alapján javasolni fogja, hogy az EFTA-államok a 87–88. pontban meghatározottak szerint fogadják el a meglévő támogatási rendszereikre vonatkozó megfelelő intézkedéseket. A Hatóság a jövőben mindegyik rendszer engedélyezését az említett rendelkezések betartásához köti.
- (87) A Hatóság javaslatát elfogadó EFTA-államok az elfogadástól számított hat hónapon belül kötelesek átdolgozni a továbbiakban is működtetni kívánt meglévő támogatási rendszereiket, hogy azok összhangban legyenek ezekkel az iránymutatásokkal.
- (88) Az EFTA-államok az említett megfelelő intézkedéseket javasoló levél kézhezvételétől számított egy hónapon belül kötelesek jelezni, hogy elfogadják e megfelelő intézkedéseket.

16.6. Alkalmazás kezdete és időtartama

- (89) Ezen iránymutatások az elfogadásuk napján lépnek hatályba. Amennyiben egy újabb határozat nem rendelkezik másképp, öt évig maradnak hatályban.
- (90) A Hatóság által az elfogadás dátuma előtt bejegyzett értesítéseket az értesítés időpontjában érvényes feltételek alapján vizsgálják.
- (91) A Hatóság az engedélye nélkül – és így a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikke (3) bekezdésének megszegésével – nyújtott megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatások EGT-megállapodással való összeegyeztethetőségét ezen iránymutatások alapján vizsgálja, amennyiben a támogatást részben vagy egészében az iránymutatásoknak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* és annak EGT-kiegészítésében való közzétételét követően nyújtották. Minden egyéb esetben a támogatás nyújtásának időpontjában érvényes iránymutatások alapján végzi el a vizsgálatot.

⁽²²⁾ Lásd a felügyeletről és a bíróságról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 27. cikkében említett végrehajtási rendelkezésekről szóló, 2004. július 14-i 195/04/COL EFTA felügyeleti hatósági határozat III. mellékletének A. és B. részét (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽²³⁾ A gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása az Európai Közösségben, az Európai Közösségek Statisztikai Hivatalának kiadásában.

MELLÉKLET

A megmentési célú támogatásnak az egyszerűsített eljárásra való jogosultsághoz szükséges maximális összegének kiszámítására alkalmazott képlet ⁽¹⁾.

$$\frac{\text{EBIT}_t + \text{értécsökkenés}_t + (\text{működő tőke}_t - \text{működő tőke}_{t-1})}{2}$$

A képlet a vállalatnak a támogatás nyújtása/bejelentése előtti (t-ként jelzett) évben elért üzemi eredményén alapul (EBIT, kamatok és adók levonása előtti eredmény). Ehhez az összeghez hozzáadódik az értécsökkenés, majd ennek összegét növelni kell a működő tőke változásával. A működő tőke változását a legutóbbi lezárt elszámolási időszak forgóeszközei és a rövid lejáratú kötelezettségei ⁽²⁾ közötti különbség adja meg. Hasonlóképpen, ha az üzemi eredmény szintjén vannak céltartalékok, ezeket világosan jelezni kell, és az eredmény nem tartalmazhatja ezeket a céltartalékokat.

A képlet célja, hogy megbecsülje a vállalat negatív működő pénzforgalmát a támogatási kérelem benyújtását megelőző évben (vagy a támogatás odaítélését megelőző évben a be nem jelentett támogatások esetén). Ezen összeg felének elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy hat hónapon keresztül a vállalat tovább folytassa üzleti tevékenységét. Ezért a képlet eredményét el kell osztani kettővel.

Ez a képlet csak akkor alkalmazható, ha az eredmény negatív összeg.

Amennyiben a képlet pozitív összeget eredményez, részletes magyarázatot kell benyújtani, amely bizonyítja, hogy a vállalkozás 9–10. pont meghatározása szerint nehézségekkel küzd.

Példa:

Kamatok és adók levonása előtti eredmény (millió EUR)	(12)
Értécsökkenés (millió EUR)	2

Mérleg (millió EUR)	December 31, t-1	December 31, t
<i>Forgóeszközök</i>		
Készpénz vagy pénzeszközök	10	5
Követelések	30	20
Készletek	50	45
Aktív időbeli elhatárolások	20	10
Egyéb forgóeszközök	20	20
Forgóeszközök összesen	130	100
<i>Rövid lejáratú kötelezettségek</i>		
Fizetési kötelezettségek	20	25
Passzív időbeli elhatárolások	15	10
Halasztott bevételek	5	5
Rövid lejáratú kötelezettségek összesen	40	40
<hr/>		
Működő tőke	90	60
Működő tőke változása	(30)	

Megmentési célú támogatás maximális összege = $[-12 + 2 + (-30)]/2 = -20$ millió EUR

Mivel a képlet alapján kiszámított eredmény meghaladja a 10 millió eurót, a 29. pontban ismertetett egyszerűsített eljárás nem alkalmazható. E határ túllépése esetén az EFTA-állam köteles magyarázatot adni a vállalat jövőbeni készpénzforgalmi igényének és a megmentési célú támogatás összegének meghatározási módjáról."

⁽¹⁾ Az EBIT-et (kamatok és adók levonása előtti eredmény, a kérelem benyújtása előtti (a t-ként jelölt) évre vonatkozó éves beszámolóban feltüntetettek szerint) növelni kell az ugyanazon időszakra vonatkozó értécsökkenéssel, valamint a működő tőke két éves időszak alatti változásával (kérelem benyújtása előtti év és az azt megelőző év), és el kell osztani kettővel a hat hónapra (azaz a megmentési célú támogatások tekintetében általában engedélyezett időszakra) vonatkozó összeg meghatározásához.

⁽²⁾ Forgóeszközök: pénzeszközök, követelések (vevők és adós számlák), egyéb forgóeszközök és aktív időbeli elhatárolások, készletek. Rövid lejáratú kötelezettségek: pénzügyi tartozások, szállítókkal szembeni kötelezettségek (szállítók és egyéb hitelezői számlák) és egyéb rövid lejáratú kötelezettségek, halasztott bevételek, egyéb passzív időbeli elhatárolások, adókötelezettségek.